

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatro Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

11. de eodem quantum ad conuersione[m] substantiæ in substantiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

lib. de
sacra.
4. c. 4.

cies sicut ante cōsecrationem pendebamus: cum fideliter fateamur ante consecrationem panem esse & vinum, quod natura formavit: post consecrationem verò carnē Christi & sanguinem, quod benedictio consecrauit. Item Ambro. Panis est in altari vsitatus, ante verba sacra: vbi accessit consecratio, de pane fit Christi caro. Item Euseb. Emisellenus: Inuisibilibus sacerdos visibiles creaturas in substantiam corporis & sanguinis sui verbo suo secreta potestate commutat.

DE EVCHARISTIAE SACRAMENTO quoad modum conuersionis.

DISTINCT. Vndecimæ
CAP. Primum.

Conuersio quæ fit in hoc sacramento, non est formalis, sed substantialis.

Supra de hoc sacramento determinatū est quo ad esse, nunc quo ad fieri.

SI autem quaeritur qualis sit illa conuersio, an formalis, an substantialis, vel alterius generis: definire nō sufficio: formalem tamē non esse agnosco, quia species rerum quæ antè fuerant, remanēt, & sapor, & pondus. Quibusdā esse videtur substantialis, dicētib; sic substantiam conuerti in substantiam, vt hæc essentialiter fiat illa. Cui sensui præmissæ autoritates consentire videntur.

Opinio de conuersione.

Nec ea ratione dicitur corpus Christi cōfici verbo cęlesti, quòd quotidie fiat (sicut ab aliis opponitur) aliqua substantia corpus vel sanguis Christi, quę antè non erat corpus, & quòd quotidie augeatur corp⁹ Christi, atq; formetur de materia, de qua in conceptio- ne nō fuit factum, vel quòd ipsum corpus in conceptu Virginis formatum, deinceps for- metur: sed quia substantia panis vel vini, quę antè non fuerat corpus Christi vel sanguis, verbo cęlesti fit corp⁹ & sanguis. Et ideo sa- cerdotes dicuntur conficere corpus Christi & sanguinem: quia eorum ministerio substātia panis fit caro, & substantia vini fit sanguis Christi. Nec tamen aliquid additur corpori vel sanguini, nec augetur corpus Christi vel sanguis. Nec etiā dicimus substantiā⁹ panis vel vini materiam esse corporis & sanguinis Domini: quia non de ea, vt de materia, for- matur corp⁹: sed ipsa formatur in illud, & ef- ficitur illud. Ideo non cōceditur, Panis est ca- ro christi, vel vinū est sanguis: quia substātia panis vel vini postquā facta est caro christi vel sanguis, non est substantia panis vel vi- ni, sed caro & sanguis. Ideo distinguendum videtur cū dicitur, Substantia panis est mo- do corpus christi: manens enim panis non est corpus christi: sed mutata in id quod fa- cta est, est corpus christi. Quāuis aliqui di- cant alio modo fieri conuersionem istam, &

*Panis quō
fiat Christi
corpus.*

*Substātia
panis nō ē
substantia
corporis
christi.*

2 opinio.

In ho-
milia
pasche
li.
de con-
sec. d.
ca. O-
nia
Ioh. 6.

gre. i.
bo. pa.

esse intelligendam, scilicet ut sub illis accidentibus, sub quibus prius erat substantia panis & vini, post consecrationem fit substantia corporis & sanguinis: sic tamen, ut non eis afficiatur: & substantiam panis & vini in præiacentem materiam resolui, vel in nihilum redigi. Alij vero putauerunt ibi substantiam panis & vini remanere, & ibidem Christi corpus esse & sanguinem, & hac ratione dicit illam substantiam fieri istam, quia ubi est hæc, est est & illa. quod mirum est: & ipsam substantiam panis & vini dicunt esse sacramentum.

In homilia paschali de consecratione. Omnia Ioh. 6. Sed quod non sit ibi substantia nisi corpus Christi & sanguis, ex prædictis & subditis aperte ostenditur. ait enim Ambrosius. Panem istum quem sumimus in mysterio, illum intelligo utique, qui manu Spiritus sancti formatus est in utero virginis, & igne passionis decoctus in ara crucis. de quo ait Veritas, Panem quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.

Huius reprobatio.

CAP. 2. Conuenienter nobis datum est hoc sacramentum sub aliena specie, maxime autem sub hac.

gre. in ho. pas. **V**T fides scilicet haberet meritum, quæ illo caret, ubi humana ratio præbet experimentum: & etiã ne abhorreret animus quod cerneret oculus: quia non habemus in usu carnem crudam comedere, & sanguinem bibere. & etiã ideo, ne ab incre-

HH

dulis religioni Christianæ insultaretur. In-
 terea tamē in similitudinē accepimus sacra-
 mētum. vt dicit Aug. Sub duplici autem spe- ^{decōse.}
Cur sub du cie est institutum, vt ostenderetur totam hu- ^{d. 2.}
plici specie manam naturam Christum assumpsisse, vt to-
sit datum. tam redimeret. Panis enim ad carnem refer-
 tur, vinum ad animam : quia vinū operatur
 sanguinem, in quo sedes animæ à phisicis di-
 citur esse.

CAP. Tertium. Christus sub vtraque
 specie continetur totus.

I Deo ergo in duabus speciebus celebra-
 tur, vt animæ & carnis susceptio in Chri-
 sto, & vtriusque liberatio in nobis signi- ^{in c. 11.}
 ficatur. Valet enim (vt Ambr. ait) ad tuitionē ^{prioris}
 corporis & animę quod percipimus: quia ca- ^{ad cor.}
 ro Christi pro salute corporis, sanguis ve-
 rò pro anima nostra offertur, sicut præfigu-
 rauit Moses, Caro, inquit, pro corpore no-
 stro offertur, sanguis pro anima. Sed tamen
 sub vtraque specie sumitur totus. quod ad
 vtrūq; valet. Si enim sub altera tantū specie
 fumeretur, ad alterius tantū, id est animæ
^{f. 243. a. l.} vel corporis, non vtriusque pariter, tuitio- ^{decōse.}
Due spe- nem valere significaretur. Nec tamen plus ^{d. 2. c.}
cies nō fa- sub vtraque, nec minus sub altera tantū su- ^{vbi}
ciunt duo mitur. Eadem enim est ratio (vt ait Hila- ^{pars}
sacramēta rius) in corpore Christi, quæ in manna ^{exo. 16}

præcessit, de quo dicitur, Qui plus collegerat, non habuit amplius: nec qui minus parauerat, habuit minus. Et licet sub vtraque specie sumatur totus Christus, tamen non fit conuersio, nisi in carnem, nec vini, nisi in sanguinem. nec debet dici duo sacramenta, sed vnum: quia sub vtraque specie idem sumitur. nec debet iterari sacramentum, quia benedictio non reperitur super eandem speciem.

CA P. *Quartum. Panis, vinum, & aqua sunt materia huius sacramenti.*

NEque aliæ substantiæ in sacrificium dominicæ veritatis offerri debent: quia de aliis non potest consecrari corpus Christi vel sanguis: nec panis debet offerri, nisi de frumento: nec granum frumenti, nisi redactum fuerit in panem: quia Christus & panem se dixit, & grano frumenti se comparauit. Calix autem dominicus, iuxta canonum præceptum, aqua & vino mixtus debet offerri: quia videmus in aqua populum intelligi, & in vino ostendi sanguinem Christi. Cùm ergo in calice aqua vino miscetur, Christo populus adunatur, & credentium plebs ei in quem credit copulatur.

HH ij

Si quis tamen, non intendens introducere heresim, obliuione vel ignorantia aquā pretermiserit, nō videtur esse irritū sacramentū: sed ille grauius corripendus est. Aqua verò nullatenus sine vino potest offerri in sacrificio. Christus verò corpus dedit tale, quale habuit, id est mortale & passibile. nūc vero à nobis sumitur immortale & impassibile, nec tamē maiore habet sufficientiā. Nec quoque Eucharistia intincta debet dari populo pro supplemento communionis: quia non legitur christus alicui discipulorum præbuisse panē intinctum, nisi Iudæ. Tunc verò nō accepit Iudas corpus Christi, sed tantū panem. Corpus verò & sanguinē Christi antè cum aliis discipulis perceperat.

*In cœna
Christo de-
dit corpus
mortale.*

*Iudas susce-
pit corpus
Christi in
cœna.*

DE CONSEQUENTI-
bus conuersionem.

D I S T I N C T. Duodecimæ
C A P. Primum.

*Accidentia sine subiecto existunt in hoc sacra-
mento, fractionem & partitionem suscipientia.*

Fatendum est saporem & pondus in hoc sacramento sine subiecto existere: quia ibi non est substantia, nisi corporis & sanguinis dominici, quæ non afficitur illis accidentibus. Nec fractio vel partitio in substantiâ corporis fit, sed in forma panis sine specie. Vnde Apost. ait, Panis quem frangimus: 1. co. 10

*de cōse.
d. 2. c.
ego B
regario*

*de cōse.
d. 2. tr.
forme*